

BÁO CÁO CỦA NHÓM CÔNG TÁC Y TẾ

*Chuẩn bị bởi
Nhóm Công tác Y tế
Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam*

Diễn đàn Y tế EuroCham và Nhóm Y tế của AmCham đã cùng nhau tạo ra một diễn đàn thảo luận và hợp tác cho tất cả các đơn vị hoạt động trong ngành công nghiệp y tế. Diễn đàn này bao quát hầu hết tất cả các đơn vị quan trọng trong ngành như Dược phẩm Phát minh, Thiết bị Y tế và Chẩn đoán, Thuốc Generic Chất lượng cao, Dinh dưỡng, Bảo hiểm Sức khỏe, Các Nhà Phân phối, Chuỗi bán lẻ Dược phẩm, các Bệnh viện và Phòng khám, v.v. nhằm chung tay trong các hoạt động hỗ trợ chính sách với mục tiêu cụ thể là tạo ra một môi trường y tế bền vững chất lượng cao tại Việt Nam. Chúng tôi đã xác định nhiều chủ đề có thể hợp tác trong những lĩnh vực cần đạt được những thỏa thuận chung, đặc biệt là tại các diễn đàn cấp cao như Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam ngày hôm nay. Chúng tôi vinh dự có cơ hội trình bày về ý kiến của chúng tôi tới Chính phủ. Chúng tôi mong rằng những nỗ lực của mình có thể góp phần hỗ trợ cho Việt Nam hội nhập vào nền kinh tế toàn cầu thông qua việc áp dụng những sáng kiến mà chúng tôi đề xuất cho ngành y tế.

I. Tạo nền tảng tương lai cho ngành y tế tại Việt Nam

1. Phát triển ngành khoa học đời sống giá trị cao và bền vững

Việt Nam có cơ hội phát triển ngành khoa học đời sống giá trị cao và tự vận hành bền vững, trở thành điểm đến đầu tư hấp dẫn trong khu vực ASEAN. Cách tiếp cận ngành dược phẩm theo góc nhìn tổng thể và toàn diện sẽ khuyến khích phát triển hệ sinh thái y tế tại Việt Nam, bao gồm không chỉ hoạt động sản xuất, mà còn hoạt động của doanh nghiệp cung cấp dịch vụ, tổ chức thử thuốc trên lâm sàng và các đơn vị khác, từ đó thúc đẩy sự phát triển của doanh nghiệp vừa và nhỏ (SME). Điều này giúp thu hút FDI và các dự án theo mô hình Hợp tác Công-Tư (PPP), để trong tương lai thúc đẩy xuất khẩu dược phẩm, thay thế dần sự hỗ trợ từ nước ngoài. Điều này đại biểu cho một cơ hội tuyệt vời để các đơn vị chủ chốt ở cả khu vực công lẫn khu vực tư nhân có thể hợp tác với nhau vì những mục tiêu chung:

- **Tạo điều kiện thuận lợi cho việc tiếp cận nhanh chóng và bền vững các phương pháp điều trị an toàn và chất lượng cao cho người bệnh tại Việt Nam.** Điều này sẽ không chỉ cải thiện chất lượng điều trị và trải nghiệm của người bệnh tại Việt Nam, mà về lâu dài, còn giúp giảm thiểu việc người bệnh phải điều trị tại nước ngoài;
- **Một thông điệp mạnh mẽ đến những nhà đầu tư hiện tại và tương lai về sự ổn định và có thể đoán định của môi trường đầu tư tại Việt Nam,** từ đó tạo ra những cơ hội đầu tư. Kết quả là nền kinh tế Việt Nam sẽ hưởng lợi từ việc tạo ra nguồn công việc đòi hỏi kiến thức và tay nghề cao, từ thuế, v.v. và trở thành một điểm đến đầu tư hấp dẫn trong khu vực;
- Mang lại cơ hội **hợp tác phát triển năng lực tại địa phương.** Cơ hội tiếp xúc với những bí quyết kỹ thuật và phương pháp thực hành tốt nhất theo chuẩn quốc tế sẽ giúp các doanh nghiệp Việt Nam đạt được sự phát triển bền vững, đáp ứng nhu cầu của ngành y tế Việt Nam và tiềm năng xuất khẩu, từ đó đóng góp cho sự phát triển chung của ngành khoa học đời sống.

2. Chăm sóc sức khỏe tại nhà

Tình trạng thiếu giường bệnh tại các bệnh viện của Việt Nam hiện nay đã dẫn tới hiện tượng mất cân bằng giữa “cung và cầu”. Số lượng bệnh nhân cần được điều trị và tình trạng bệnh viện quá tải là những thách thức mà Bộ Y tế quyết tâm khắc phục. Một trong những biện pháp nhằm giải quyết tình trạng này là trang bị thêm các giường bệnh cho Hệ thống chăm sóc sức khỏe và thiết lập Dịch vụ chăm sóc tại nhà để nâng cao khả năng theo dõi các bệnh mãn tính và hay tái phát cho bệnh nhân tiếp tục điều trị tại nhà sau khi ra viện.

Bệnh nhân tại Việt Nam đang phải chịu gánh nặng tài chính lớn do phải tự chi trả rất nhiều khoản phí điều trị dẫn đến nhu cầu cần có những phương án điều trị phù hợp với khả năng chi trả của bệnh nhân. Tuy nhiên, phương pháp điều trị phù hợp với khả năng chi trả không có nghĩa bệnh nhân phải hy sinh chất lượng điều trị.

Chi phí y tế tự chi trả là một gánh nặng lớn đối với các hộ gia đình. Những chi phí gián tiếp bên cạnh chi phí y tế như chi phí đi lại, sinh hoạt trong quá trình nhập viện và không có thu nhập trong quá trình điều trị đã khiến người bệnh và gia đình người bệnh chịu rất nhiều áp lực tài chính. Hiện nay do dịch vụ chăm sóc tại nhà chuyên nghiệp và có tổ chức do các chuyên gia y tế có tay nghề cung cấp chưa được triển khai áp dụng nên người bệnh thường phải tự chăm sóc và nhờ người thân chăm sóc, khiến người bệnh lo lắng và tiềm ẩn nguy cơ phát sinh thêm các biến chứng do không được các cán bộ có chuyên môn theo dõi chăm sóc. Ngoài ra, trong hầu hết các trường hợp, bệnh nhân phải nhập viện nhiều lần và một số trường hợp nhập viện trong tình trạng nghiêm trọng hơn. Chúng tôi cho rằng Việt Nam nên khuyến khích và hỗ trợ việc hình thành và phát triển các dịch vụ chăm sóc chuyên nghiệp tại nhà. Các biện pháp can thiệp để thay đổi hành vi của người bệnh, người chăm sóc và người làm công tác y tế đóng vai trò quan trọng. Việc soạn thảo tài liệu hướng dẫn chăm sóc đối với các bệnh mãn tính và những chính sách liên quan sẽ là yếu tố thành công giúp người làm công tác y tế có động lực tư vấn cho người bệnh sử dụng dịch vụ chăm sóc tại nhà.

Chúng tôi cho rằng Việt Nam nên khuyến khích và hỗ trợ việc hình thành và phát triển mô hình chăm sóc chuyên nghiệp tại nhà cho phép bệnh nhân tiếp cận với phương pháp điều trị với sự tham gia của các chuyên gia chăm sóc sức khỏe nhằm giảm số lần đến bệnh viện, đặc biệt là những bệnh nhân mắc các bệnh mãn tính. Chăm sóc tại nhà tạo điều kiện cho bệnh nhân tiếp cận phương pháp điều trị, là phương án giúp giải quyết tình trạng quá tải của các bệnh viện, giảm mức chi tiêu công cho chi phí bất thường phát sinh từ các bệnh mãn tính nằm ngoài tầm kiểm soát và giảm chi phí y tế tự chi trả cho các hộ gia đình, đồng thời, chúng ta có thể cải thiện chất lượng cuộc sống cho tất cả các bệnh nhân mắc những bệnh mãn tính. Chúng tôi sẵn sàng hỗ trợ và hợp tác với Chính phủ nhằm phát triển hệ thống chăm sóc sức khỏe tại nhà.

II. Những yếu tố cần thiết để xây dựng nền tảng cho ngành y tế Việt Nam

1. Môi trường kinh doanh

Thông qua những buổi đối thoại với Chính phủ, chúng tôi nhận được sự cổ vũ to lớn khi nhận thấy rằng tầm nhìn về sự phát triển ngành y tế bền vững giá trị cao như đã đề cập hoàn toàn phù hợp với định hướng chiến lược trong dài hạn của Chính phủ Việt Nam, và sự công nhận của Chính phủ đối với giá trị và vai trò của khu vực tư nhân trong việc đưa tầm nhìn này trở thành hiện thực.

Để đạt được tầm nhìn chung này, chúng tôi cần một số yếu tố nền tảng then chốt:

- **Một khung pháp lý rõ ràng** cho phép các nhà đầu tư **đoán định** cũng như mang đến các **ưu đãi** để thu hút đầu tư, sẽ khuyến khích và tạo điều kiện hơn nữa cho các tập đoàn đa quốc gia đầu tư, chuyển giao kiến thức và công nghệ đến Việt Nam thông qua việc hợp tác với các công ty địa phương.
- **Tối ưu hóa thủ tục hành chính** để rút ngắn quá trình đem các phương pháp điều trị mới, chất lượng cao đến với người bệnh, giải quyết nhu cầu ngày càng gia tăng của người dân Việt Nam nhằm đảm bảo khả năng tiếp cận nhanh chóng và bền vững với các phương pháp điều trị an toàn và chất lượng cao;
- **Nhóm công tác liên Bộ dưới sự chỉ đạo của đại diện cấp cao từ phía Chính phủ** để xây dựng Lộ trình phát triển ngành.

Chúng tôi cam kết đóng vai trò tích cực trong việc phát triển một nền tảng pháp lý vững mạnh và có thể đoán định được, một môi trường kinh doanh tích cực không chỉ thu hút càng nhiều đầu tư hơn mà còn đáp ứng được nhu cầu hiện tại và tương lai của người bệnh tại Việt Nam.

2. Tiêu chuẩn đạo đức và sự tuân thủ quy định

a. Thúc đẩy các tiêu chuẩn đạo đức cao tại Việt Nam

Xét đến tốc độ phát triển nhanh chóng của ngành Y tế Việt Nam, sự liêm chính và minh bạch đóng vai trò quan trọng trong sự hình thành các mối quan hệ tương hỗ giữa các chuyên gia y tế và ngành trang thiết bị y tế và dược phẩm sinh học, nhằm phục vụ tốt nhất cho các bệnh nhân.

Diễn đàn Y tế của EuroCham, với thành viên là các Tiểu ban Trang thiết bị Y tế và Chẩn đoán (MDD), Pharma Group (PG) và Tiểu ban Thuốc Generic Chất lượng Quốc tế (IQGx), tự hào ký **Cam kết chung về Hoạt động Liêm chính và Minh bạch** trong khuôn khổ Hội nghị Cấp cao APEC 2017, cùng với các nhóm thuộc ngành Y tế tại Việt Nam – bao gồm Hội Thiết bị Y tế Việt Nam (Vimedas), Hiệp hội Doanh nghiệp Dược Việt Nam (VNPCA), Tổng hội Y học Việt Nam và Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam. Cam kết chung này là **cam kết đầu tiên tại châu Á**, và là cột mốc quan trọng đánh dấu nỗ lực chung của chúng tôi nhằm thúc đẩy và đẩy mạnh các hoạt động đạo đức tại Việt Nam.

Chúng tôi tin rằng với kinh nghiệm trong các thị trường toàn cầu, giá trị và các hoạt động đạo đức mạnh mẽ của chúng tôi sẽ đem đến những đóng góp ý nghĩa cho sự hợp tác này. Chúng tôi cam kết hợp tác với tất cả các bên đã ký Cam kết chung thông qua các cuộc đối thoại thường xuyên nhằm thúc đẩy các tiêu chuẩn đạo đức cao, công bằng, toàn vẹn và minh bạch trong mối quan hệ với các chuyên viên chăm sóc sức khỏe, hướng đến phát triển hệ thống y tế chất lượng cao hơn tại Việt Nam.

Chúng tôi hoan nghênh tất cả các bên liên quan trong lĩnh vực y tế tham gia đối thoại với chúng tôi để tăng cường hơn nữa các tiêu chuẩn đạo đức vì lợi ích của bệnh nhân.

b. Bộ Quy tắc Ứng xử trong ngành Thiết bị Y tế

Hiểu được các vấn đề về rủi ro và cạnh tranh không lành mạnh giữa các doanh nghiệp trong ngành, kể cả doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và doanh nghiệp trong nước, Bộ Quy tắc Ứng xử của Ngành Thiết bị Y tế đang được xây dựng để tạo điều kiện thuận lợi cho các tương tác có đạo đức giữa những doanh nghiệp thành viên đang phát triển, sản xuất, bán, tiếp thị hoặc phân phối công nghệ y khoa ở Việt Nam và những cá nhân, tổ chức đang sử dụng, kiến nghị, thu mua hoặc đưa ra

các quy định về công nghệ y khoa ở Việt Nam. Bộ Quy tắc Ứng xử sẽ tập trung vào: i) tuân thủ nghiêm ngặt luật pháp và các quy định trong lãnh thổ Việt Nam; ii) ưu tiên sức khỏe và an toàn của người dân và bệnh nhân; và iii) thúc đẩy các hoạt động khoa học và giáo dục nhằm mang lại những lợi ích tốt nhất cho bệnh nhân.

Môi trường kinh doanh có đạo đức là một trong những mối quan tâm lớn nhất của các công ty đa quốc gia, đặc biệt khi tìm kiếm cơ hội đầu tư vào các khu vực “có rủi ro cao”. Chúng tôi tin rằng những cam kết về các tiêu chuẩn đạo đức cao sẽ tạo ra một môi trường mà ở đó Việt Nam có thể thu hút đầu tư nhiều hơn vào lĩnh vực y tế kèm theo những lợi ích dài hạn cho cộng đồng. Bộ Y tế đóng vai trò chủ đạo trong việc điều chỉnh và hướng tới sự phát triển của nền y tế tại Việt Nam, nhằm tạo môi trường kinh doanh minh bạch, chúng tôi kiến nghị Bộ Y tế hỗ trợ trong việc thúc đẩy hợp tác đạo đức giữa các doanh nghiệp trong ngành, cụ thể:

- Hỗ trợ các công ty đa quốc gia trong việc tuân thủ và thực hiện theo bộ quy tắc quốc tế của ngành y tế tại Việt Nam cũng như trong các hoạt động tương tác với các nhóm liên quan đến Chính phủ (ví dụ như thực hiện các biện pháp của Hiệp hội Công nghệ Y học Châu Á - Thái Bình Dương (APACmed) vào năm 2018).

Chúng tôi muốn nhấn mạnh rằng tất cả những đề xuất của chúng tôi trong văn bản kiến nghị này xuất phát từ các mối quan tâm chung của các thành viên của Nhóm Công tác Y tế và các đề xuất này là một trong nhiều ví dụ của một mô hình về các chủ đề y tế và chăm sóc sức khỏe mà chúng tôi sẽ hợp tác cùng nhau phát triển chi tiết hơn trong thời gian sắp tới tại Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam.

Thay mặt Nhóm Công tác Y tế của Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam, chúng tôi xin cảm ơn Chính phủ và Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam vì cơ hội được trình bày các vấn đề quan trọng và tâm huyết này. Đó là chìa khóa để chúng tôi đảm bảo các tiêu chuẩn đạo đức cao, công bằng, toàn vẹn và minh bạch để phát triển tốt hơn một hệ thống chăm sóc sức khỏe ở Việt Nam cả về chất lượng và hiệu quả để cải thiện sức khỏe của người dân Việt Nam; một môi trường kinh doanh bền vững để các công ty nước ngoài có thể tự tin trong việc đầu tư và hợp tác trong việc phát triển ngành y tế tại Việt Nam; và tạo ra chương trình chăm sóc tại nhà có thể giúp người bệnh tại Việt Nam tiếp cận với dịch vụ điều trị và giải quyết những lo ngại của Chính phủ về tình trạng quá tải của các cơ sở y tế công cộng và cũng như giảm bớt mức chi tiêu cao cho các căn bệnh mãn tính. Nhóm Công tác Y tế của Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam kính mời các đồng nghiệp và các đối tác cùng hợp tác với chúng tôi để hiện thực hóa những ý tưởng này, hướng đến sự phát triển y tế bền vững hơn ở Việt Nam để chúng ta có thể hỗ trợ lẫn nhau và tham gia vào chuỗi giá trị toàn cầu.